

Plantedirektoratet

Sektor for planter og plantesundhed

Den 8. januar 2009 – rev. 2. februar 2009

J.nr.: PD 06-380-000007

PWR/ENO

Referat af møde i Binævnet den 9. december 2008

Mødet afholdtes hos Plantedirektoratet i Sorgenfri.

Deltagere: *Formand:* Peter Esbjerg (KU, Life)

Bjarne Sørensen (Danmarks Biavlerforening)

Arne Jensen (Danske Biavleres Landsforening)

Ditlev Bluhme (Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere)

Poul Larsen (Dronningeavlerforeningen af 1921)

Keld Brandstrup (ErhvervsBiavlerne)

Eigil Holm (Danmarks Naturfredningsforening)

Thomas Holst (Frøsektionen)

Bo Vest Pedersen (KU, Nat.)

Torben Grubbe (Fødevarestyrelsen)

Sekretariat: Per Kryger (DJF), Ebbe Nordbo, Ruth Bahnsen og Pia Wolf Rasmussen (PD)

Afbud fra: Anne Marie Zinck (Dansk Landbrug)

Jørgen B. Jespersen (DJF)

Hans Erik Svart (Skov- og Naturstyrelsen)

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt som følger:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Orientering fra Lægemiddelstyrelsen om procedure og kriterier for godkendelse af veterinære lægemidler
3. Fødevarerministerens strategi for biavl – endeligt udkast, orientering
4. Nylige ændringer i OIE standard vedr. bier
5. Gebyr for veterinær attest ved eksport
6. Fremtidige bevaringsforanstaltninger for brun bi, og import af bier til Læsø
7. GMO-afgrøder og biavl
8. Meddelelser
9. ”Vandreattest” – syn både før og efter?
10. Kurser for voldtgifsmænd
11. Eventuelt

Til et ønske om at diskutere beredskabsplaner (herunder lovgivning) for den lille stadebille og Tropilaelaps-miden svarede Ebbe Nordbo, at PD/DJF ikke udarbejder beredskabsplaner, så længe der ikke er en reel trussel om at de to skadegørere kan etablere sig i Danmark. PD har for et par år siden orienteret Binævnet om hvordan en ’nød-bekendtgørelse’ eventuelt kan struktureres, men man kan ikke her fra slutte

hvordan en evt. 'hasteforanstaltning' mod disse to skadegørere vil tage sig ud. En evt. fremtidig regulering vil skulle afveje faglige og ressourcemæssige faktorer, hvor også organisationernes synspunkter tages i betragtning. Formanden konkluderede, at emnet ikke har haste-karakter og ikke sættes på dagsordenen.

Pkt. 2. Orientering fra Lægemedelstyrelsen om procedure og kriterier for godkendelse af veterinære lægemidler

På initiativ af DJF var Asbjørn Brandt fra Veterinær Medicinsk Sektion i Lægemedelstyrelsen inviteret for at give en overordnet beskrivelse af problematikken. Asbjørn Brandt uddelte materiale om Lægemedelstyrelsen generelt og om Sektionens ansvarsområder og arbejdsopgaver (medsendes referatet).

Asbjørn Brandt fortalte bl.a., at et middel af Lægemedelstyrelsen skal vurderes som et lægemiddel så snart det 'anprises' som et lægemiddel (dvs., når midlet hævdes at have en lægende effekt). For at blive godkendt skal et lægemiddel bl.a. testes for forholdet mellem koncentration og effekt. Godkendelse kan ansøges og gives nationalt eller gennem EU.

Såkaldte 'hjælpemidler' er ikke underlagt de samme strikse godkendelseskriterier. Et hjælpemiddel

- Må ikke anprises
- Skal overholde gældende 'maximum residue level' normer
- Må ikke være godkendt lægemiddel til anden brug (anden skadegører eller værtsorganisme)
- Må ikke være en decideret "gift" eller være et middel som har mistet lægemiddelgodkendelse.

Hvad angår ikke-godkendte midler, som biavlere ønsker at bruge til fx varroa-bekæmpelse, foreslog Asbjørn Brandt at biavlsorganisationer, med Lægemedelstyrelsens hjælp, kan udarbejde en 'kodeks' for midlernes anvendelse som hjælpemidler. Lægemedelstyrelsen kan efterfølgende give midlet en uformel anerkendelse (ikke en lægemiddel-godkendelse).

Organisationerne kan også søge egentlig EU-godkendelse af midler. Det er uklart hvem der i givet fald skal finansiere de omfattende undersøgelser og dokumentation forud for starten på en godkendelses-procedure. EU Kommissionen vil muligvis kunne medfinansiere, hvis emnet har europæisk relevans og det har vist sig vanskeligt at finde en producent som ønsker at finansiere godkendelses-arbejdet.

Formanden foreslog biavls-organisationerne at udarbejde et oplæg om deres ønsker til anerkendelse/godkendelse af diverse midler. DJF tilbød at kommentere te oplæg, som organisationerne derefter kan sende til Lægemedelstyrelsen for yderligere proces..

Pkt. 3 Fødevarerministerens strategi for biavl – endeligt udkast, orientering

Formanden takkede Dorrit Voss for hendes skrive-bistand til dette dokument.

Dorit Voss (PD's 'skribent' på Strategi-udkastet) takkede for inputs fra Skrivegruppen og høringssvar. Udkastet har også været til høring i FVM's Departement, i Fødevarerhverv, Fødevarestyrelsen og hos DJF.

Dorit modtog tekstændrings-forslag, som vil blive vurderet efterfølgende før PD's endelige udkast fremsendes til Departementet/Ministeren. Under drøftelsen blev bl.a. bemærket, at

- Hvad der under sektionen 'Tilstrækkelig bestøvning' kaldes "EU's biavlsprogram" jo faktisk finansieres med halvdelen af den danske regering, som derfor kan vælge sin egen prioritering og opstille supplerende kriterier til EU's kriterier.
- Den danske implementering af reglerne vedr. import og eksport af bier skal være gennemskuelige og så enkle som muligt. [**Dette punkt sættes på næste nævns-møde dagsorden**]
- Problematikken omkring biavl og GMO-pollen i honning anerkendes af PD som et relevant emne, som tages op på indeværende nævnsmøde og også formidles til Departementet. Det vil ikke figurere som et selvstændigt punkt i PD's Strategi-udkast.
- Det er Fødevarestyrelsen og ikke DJF, der udfører rapportering vedrørende bisygdomme til OIE og EU's *Animal Disease Notification System* (ADNS).

PD's endelige udkast fremsendes snarest til ministeren.

Pkt. 4. Nylige ændringer i OIE standard vedr. bier

Torben Grubbe/FVST har sendt OIE's udspejl i høring til Nævnet vedr. tekstændringer primært vedr. den lille stadebille. FVST har modtaget kommentarer fra DJF.

Et medlem fandt det svært at tage stilling til dokumenter skrevet på engelsk. Formanden bemærkede, at internationale forhandlinger oftest foregår på engelsk og at der ikke er ressourcer i Danmark til at oversætte store forhandlings-dokumenter, som tit har meget korte høringsfrister. Ebbe Nordbo roste Torben Grubbe for at medsende en læsevejledning til de fyldige dokumenter.

Pkt. 5. Gebyr for veterinær attest ved eksport

Bjarne Sørensen fortalte, at DBF har sendt en anmodning til Fødevarestyrelsen om en generel dispensation fra betaling i forbindelse med eksport af bidronninger. Fødevarestyrelsen har i svarskrivelse fastholdt at der ikke kan gives dispensation for betaling. Nogle nævnsmedlemmer finder stadig procedureerne omkring import/eksport og EU-samhandel uklare, og at sagsbehandlingen er uacceptabelt langsom. Det opleves som destruktivt for de involverede biavlere og kan let føre til ulovlig handel. Endvidere blev det bemærket at nogle nævnsmedlemmer ikke mener reglerne håndhæves ensartet i de forskellige Fødevareregioner.

Torben Grubbe orienterede Binævnet om, at han forud for mødet havde bedt det ansvarlige kontor i FVST om at deltage i mødet, men at dette ikke havde været muligt (se pkt. 8). Torben Grubbe bemærkede at han ikke havde kompetence til at udtale sig om emnet.

Formanden bad Torben Grubbe om at bringe sagen videre til rette person i FVST, hvilket Torben Grubbe bekræftede at han ville gøre.

Der er i øvrigt planlagt et møde mellem DJF og FVST om procedurerne ved samhandel/import/eksport. **Det aftales at status for dette punkt tages op på næste Nævnsmøde.**

Pkt. 6. Fremtidige bevaringsforanstaltninger for brun bi, og import af bier til Læsø

Plantedirektoratet har dette efterår orienteret biavler-organisationerne på Læsø om PD's overvejelser om den fremtidige offentlige indsats for bevaring af brun bi, og bedt om organisationernes kommentarer.

PD's oplæg vedrører bl.a. udstedelse af en ny bekendtgørelse om biavl på Læsø, byggende på sameksistens-modellen, og hvorefter der opretholdes et område forbeholdt brun bi og skabes mulighed for oprettelse af godkendte parringsområder. Der etableres en 'definition' af den brune bi på Læsø, med udgangspunkt i de 123 bifamilier som DJF godkendte i 2007 til videre avl. Ansøgnings- og registreringskrav vil bortfalde. PD forventer at sende bekendtgørelsen i skriftlig høring hen over julen.

En støtteordning til bevaring af den brune Læsø bi foreslås etableret i regi af Genressourceudvalget (GRU), som kan bevilge til den enkelte biavler uanset hvor i landet de holder brun Læsøbi og til foreningsarbejde.

Ændring af 'flyttebekendtgørelsen' har afventet Læsø bekendtgørelsen. Iflg. PD's forslag opretholdes forbuddet mod at flytte bier til Anholt og Læsø, bortset fra bier som af DJF er konstateret fri for visse skadegørere. PD redegjorde for, hvordan de generelle regler skadegører-bekæmpelse (jf. bekendtgørelsen herom) efter en risikovurdering kan suppleres med skærpede regler i særlige situationer eller områder. Nævnet anbefalede at flytte-bekendtgørelsens regler gøres klare, og evt. støttes af en vejledning.

PD/DJF arbejder stadig på etablering af reservepopulationer af brun Læsø bi på Romsø og Anholt. Der kan i privat regi etableres godkendte parringsområder for brune bier også på andre øer.

Bo Vest Pedersen pointerede vigtigheden af at bevare den brune Læsø bi (i modsætning til blot 'brun bi'). Nævnet anbefaler at navnet forbliver "Brun Læsø bi".

Ditlev Bluhme genrejste sit tidligere spørgsmål om PD's fremsendelse af anonymiserede dokumenter (om biavleres placering af bifamilier på Læsø) til Nævnets orientering, idet han mente at de anonymiserede dokumenter ikke gav Nævnet et tilstrækkeligt eller korrekt billede af støtteprojektet på Læsø, og at nogle avlere har modtaget støtte uberettiget. PD svarede som tidligere, at personfølsomme oplysninger rutinemæssigt var fjernet fra materialet til Nævnet, og at det ikke er Nævnets opgave at drøfte enkeltsager eller at supervisere PD's myndighedsudøvelse.

Pkt. 7. GMO-afgrøder og biavl

Punktet var ønsket på dagsordenen af DBF, som tidligere i 2008 har henvendt sig til FVM om mulige problemer for salg af honning med indhold af GMO-pollen. DBF refererede bl.a. til en dom i Tyskland, hvorefter en biavlens samlede honningproduktion blev erklæret uegnet som fødevarer pga. indhold af ikke-fødevarer-godkendt GMO-pollen. Specielt er pollen fra ikke-fødevarer-godkendte GMO-afgrøder problematiske, fordi der i princippet er 0-tolerance overfor sådant indhold i fødevarer.

Svend Pedersen (PD's ekspert vedr. GMO-afgrøder) forklarede at honning hører hjemme i Fødevarestyrelsens regi, men at han har drøftet sagen med den relevante medarbejder i FVST og foreslået denne at følge op på sagen overfor EU-kommissionen, da fødevarer-lovgivningen (om GMO indhold) er et EU anliggende og problemet derfor fælles for alle EU-medlemsstater. Først og fremmest må retsstillingen afklares. Derefter kan man om nødvendigt eventuelt arbejde for, at GMO-pollen betragtes som en 'teknisk uundgåelig forurening' af honning, således at salgsforbud eller regler om mærkning kan bortfalde. Svend Pedersen mente i øvrigt at problemet ikke er akut i Danmark, da de første GMO-afgrøder her vil være fødevarer-godkendt majs. Da majsens yderligere først forventes dyrket i Danmark om 2 år, er der god tid til at få problematikken afklaret forinden.

PD gjorde opmærksom på, at begge sider af problematikken (hensyn til biavl og til forbrugersynspunkter) er emner for FVM. Historisk har danske forbrugere været meget restriktive i spørgsmål om GMO-tolerancer i fødevarer.

Biavls-organisationerne fandt det urimeligt hvis biavlere skal bøde for godkendelse og drift af GMO-afgrøder i Danmark, som kommer i konflikt med biavls-interesser. Nævnet anbefalede at FVM fokuserer sine overvejelser og forhandlinger med EU omkring problematikken om GMO-pollen i honning.

Pkt. 8. Meddelelser

DJF har sendt PD/DJF's udkast til instrukser til kyndige biavlere, hhv. til inspektører i høring blandt en kreds af inspektører.

PD mindede om at PD/DJF i 2008 tog det første skridt til en opstramning af kontrolpraksis om skadegørere fsva. overdragelse af bier uden syn/attest samt bigårde uden ejer-identifikation. Opstramningen har tilsyneladende haft en god effekt. PD/DJF vil gerne følge aktiviteterne op i 2009, men det er ikke afklaret hvordan.

Fødevarestyrelsen forklarede at man med så kort varsel ikke kan samle alle relevante personer til et nævnsmøde. I tråd hermed påskønnede formanden at nævnsmedlemmer stiller emneforslag til dagsordenen, men henstillede at forslagene meldes ind (til ham eller PD) i god tid hvis møderne skal køre konstruktivt. Biavlsorganisationerne fortalte at de fremover vil samarbejde om at stille dagsordensforslag. Organisationerne mener i øvrigt at der er blevet truffet beslutninger på møderne, som ikke er blevet fulgt op og bad derfor om et snarligt nyt møde. Organisationerne vil fx forslå en rulleliste i referaterne over verserende sager. Også en hjemmeside for Nævnet blev nævnt som en mulighed.

Nævnet ønskede en tilføjelse til pkt. 4 i sidste mødereferat: ”Bo Vest Pedersen gjorde opmærksom på at den anvendte genetiske testmetode ikke fandtes tidligere”.

Danmarks Biavlerforening meddelte at årets indvintring synes at være god. Man mener at halvdelen af sidste års vinterdød er genskabt.

Pkt. 9. ”Vandretttest” – syn både før og efter?

Med den nyeste skadegører-bekendtgørelse blev vedtaget, at der ved midlertidig flytning af bier skal skrives sundhedsattester både når bierne flyttes ud og inden de flyttes hjem. Efter en kort diskussion om hensigtsmæssigheden heraf konkluderede Nævnet, at nuværende regler fortsætter uændret.

Nævnet aftalte at tage punktet vedr. elektronisk kommunikation af attester etc. op igen på det kommende Nævnsmøde.

Pkt. 10. Kurser for voldtgiftsmænd

I forbindelse med biavlsorganisationernes indsendelse af indstillinger til biavlsskyndige voldtgiftsmænd gjorde man opmærksom på behovet for et kursus for voldtgiftsmænd. Organisationerne har foreslået at PD/DJF tilrettelægger og finansierer sådanne kurser. PD svarede at hele spørgsmålet om pesticid-forgiftning i bund og grund er privatretligt, og at det offentlige med voldtgift-bekendtgørelsen blot skal udnævne voldtgiftsformænd og voldtgiftsmænd. PD har i øvrigt ingen faglig viden på området, og henviste til den vejledende pjece udarbejdet i fællesskab af DJF og DBF, og til den viden som findes hos erfarne voldtgiftsmænd i organisationerne. Det er en oplagt opgave for organisationerne at udvikle og etablere sådanne kurser.

Formanden spurgte om Frøsektionen evt. ville kunne medfinansiere et sådant kursus. Thomas Holst svarede at man formentligt kan arrangere (lokale) møder hvor de biavlsskyndige og planteavlsskyndige kan lære hinanden at kende, men næppe et egentligt kursus. Frøsektionen vil på bestyrelsesmøderne næste år foreslå at de planteavlsskyndige inviterer de biavlsskyndige med på markvandring.

Pkt. 11. Eventuelt

Næste møde: tirsdag den 24. februar hos Plantedirektorat kl. 10.30 – 16.00.